

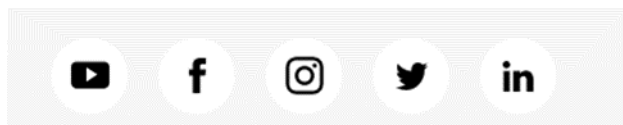
Lancering **The Substitute**

26 maart 2021 | Mariska Joustra | Milieu Centraal

Wat is Milieu Centraal?

Milieu Centraal is het **kenniscentrum** voor duurzaam leven en geeft consumenten praktische tips en adviezen voor een volgende stap.

Milieu Centraal biedt consumenten een **handelingsperspectief**, door ze te inspireren, motiveren en in staat te stellen duurzame keuzes te maken.

BINNENKIJKER

Aankomst in een nieuwe woning met de hulp van de Flowerpot-lijn van Verano. Foto's onder de foto's: spiegel van Thomas Harting.

De een zoekt inspiratie, de ander is nieuwsgierig, maar we kijken allemaal graag hoe een ander woont. **VRIJ** kijkt deze week binnen bij de nieuwbouwwoning van **MARISKA JOUSTRA** en haar gezin in Diemen.

door Sigrid Stamler foto's René Bouwman

Parasol-
om uit het
kijkvenster,
door ontwer-
per Piet Hein
Een naar
behoeve ver-
toeld, in het
woonruimte.

Het gezin Joustra/Bray-
tona brengt bodentijd
op het lignet door.

Belicht, maar niet té
helder. En met een
knippen. Zovalt het
in de winter van het
Doo-mis. Het is een
nieuwe woonwoning
van Mariska en René
en hun kinderen in
de wijk. Het heeft voor
de bouw van het
dorp. Het heeft voor
de bouw van het
dorp. Het heeft voor
de bouw van het
dorp.

Het woord voor
de bouw van het
dorp. Het heeft voor
de bouw van het
dorp. Het heeft voor
de bouw van het
dorp. Het heeft voor
de bouw van het
dorp.

De schilderijen van auto-
dier en oost-
Rene Moes overloopt
de verhuizing.

De schilderijen van auto-
dier en oost-
Rene Moes overloopt
de verhuizing.

magelijk maken, maar er
soms in de winter van het
Doo-mis. Het is een
nieuwe woonwoning
van Mariska en René
en hun kinderen in
de wijk. Het heeft voor
de bouw van het
dorp.

Speels lignet magneet voor kinderen en

Met een KNIPOOG

De duurzame woning in Diemen staat uit
2020.

omzette materialen in
de winter van het
Doo-mis. Het is een
nieuwe woonwoning
van Mariska en René
en hun kinderen in
de wijk. Het heeft voor
de bouw van het
dorp.

omzette materialen in
de winter van het
Doo-mis. Het is een
nieuwe woonwoning
van Mariska en René
en hun kinderen in
de wijk. Het heeft voor
de bouw van het
dorp.

hangplek ouders

Wonderen der natuur

Lodewijk Hookstra beantwoordt uw tuinvragen

De vaste lezers van deze column weten dat ik me
verblijden voel met de natuur om ons heen en
dat het mijn missie is om de wereld groener en
duurzamer te maken. Zo kan elke tuin, balkon of dak-
terras meervoudig hebben ten aanzien van het veran-
derende klimaat, het welzijn van de mens en bijvoor-
beeld de biodiversiteit.
Voor zo'n duurzame tuin zijn groen en planten altijd de
basis. Het leuke van groen is dat het een grote meer-
waarde heeft. Zo kan één grote boom voor net zoveel
koolstof opvangen als tien struiken, zorgen planten ervoor
dat huizen in een groene omgeving soms tot 20% meer
waard zijn en werken planten stroomverlengend en zuive-
ren ze de lucht.
Wat me nog het meest fascineert, is de manier waarop
planten werken en alles wat elkaar verbonden
lijkt. Hoe een bij kilometers kan vliegen en precies lijkt
te weten welke bloem de juiste is of hoe achtere-
volgende grote bomen uiteindelijk in hun wortels grond weten
om te zetten.

Dochter

Zelf ben ik deze weekgetuige geweest van de geboorte
van mijn dochter Lotte Linde. Hoewel het niet om een
eerste kind is, blijft het een wonder hoe zo'n klein mensje
het levensdrijf stelt. Niet een tweede kind is mijn missie
misschien wel nog groter geworden, want ook zij ver-
diend een achtere wereld met gezonde lucht en een na-
tuur die niet is uitgeput.
Strophil wil deze week weten of haar net verplante vijf-
geboom het nog gaat redden, nadat ze noodgedwongen
moest verhuizen.
Verplanten doe je het liefst in het najaar of voorjaar,
dan moet het wortels van de planten in het bodem zitten. Dit geldt
al helemaal voor bomen en bopsters. In principe moet je
bij verplanting goed opletten dat je zoveel mogelijk wortels
overhaalt, met andere woorden: dat je de kielt zo
graat mogelijk maakt.

Balans

Vervolggev moet je de vijgenboom goed met houden en
eventueel snoeien als er te veel bladeren aanwezig zijn.
De meest een balans zijn tussen de horizontale bladeren
en de verticale wortels, want de meeste groei wordt
kruisen opvangen voor de bladeren.
Een vijgenboom staat trouwens het liefst op een plek
waar ook wat
elementen
liggen. Deze
andere
elementen
zorgen
ervoor dat de
struik over-
levings-
drang krijgt,
wat tot de
gewenste
vruchtigheid leidt.

V-groenpecialist
Lodewijk Hookstra
beantwoordt elke week uw
tuinvragen. Hebt u een vraag?
Mail naar
tuin@telegraaf.nl

Bouwooms
Mariska Joustra
(45), René Bray-
tona (41), Amber
(16), Mia (14) en
Lara (9)

Bouwjaar
2016

**Woon-
of anders**
2019

**Aantal
kamers**
4 slaapkamers,
woonkamer, keu-
ken

Oppervlakte
150 m²

Wens
„Meer planten.“

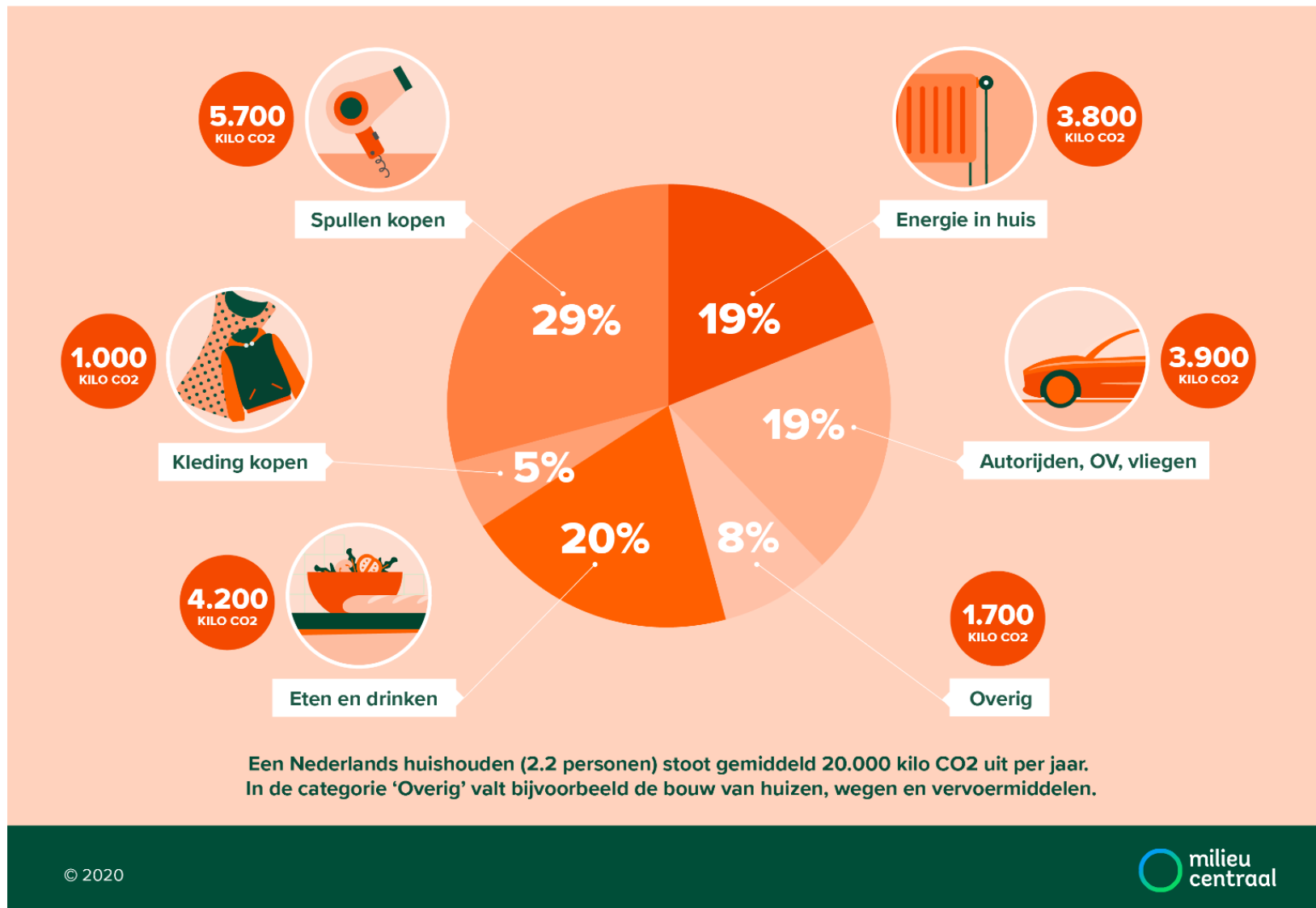
Project
„Het voortuurtje
had ik volgevoerd
met bloemen en
planten voor mijn
enkelingen, maar
het is nu te veel te
wonderlijk.“

Enkele constateringen

- Een **langere levensduur** van producten voorkomt de aanschaf van een nieuw product en daarmee milieudruk. Van producten, zoals meubels of kleren, neemt de levensduur echter af.*
- In 2018 zijn via Marktplaats circa 1,2 miljoen elektrische apparaten, **1 miljoen meubelstukken**, circa 0,5 miljoen baby- en kinderproducten en circa 1,6 miljoen kledingstukken verkocht.*
- De potentiële milieuwinst van hergebruik is groot. LCA-studie naar producthergebruik van vijf bij sloop vrijgekomen bouwmaterialen op een andere bouwlocatie gaf aan dat de milieubelasting van deze materialen inclusief transport **gemiddeld 80% lager** is dan van nieuwe materialen.**
- Toename van het aantal huishoudens van ruim 7,5 miljoen in 2015 naar 8 tot 9,5 miljoen in 2050. **Meer woningen**, maar ook meer koelkasten, meubels, gordijnen enzovoort nodig.***

WAT VEROORZAAKT DE MEESTE CO2-UITSTOOT?

CO2-UITSTOOT VAN EEN NEDERLANDS HUISHOUDEN

Enkele cijfers

Hoeveel geven we uit aan meubilair*?

- In 2015 gaf een gemiddeld huishouden in NL rond de 645 euro uit aan meubelen, stoffering en decoratie, **waarvan 540 meubelen**. Aan vloerbedekking 70 euro en aan meubelstoffen & gordijnen 70 euro. Ook gaven ze gemiddeld 5 euro uit aan reparatie van meubelen.

Hoeveel **milieubelasting** (niet alleen productie, maar ook o.a. uitstoot van de meubelzaak en de reis naar de winkel of bezorgen) is daarmee gemoeid?

- Per euro besteed aan meubelen gemiddeld 0.27 kg CO₂ eq, dus **146 kg Co₂ eq** per huishouden per jaar.
- Per euro besteed aan reparatie (laten doen, zoals opnieuw stofferen): 0.23 kg CO₂ eq, dus 1,21 kg Co₂ eq per jaar per huishouden.

Wat is de milieu-impact van de productie van een meubel**?

- **Gemiddeld 45 kg CO₂ eq**: equivalent aan 12.000 uur een led-lamp laten branden.

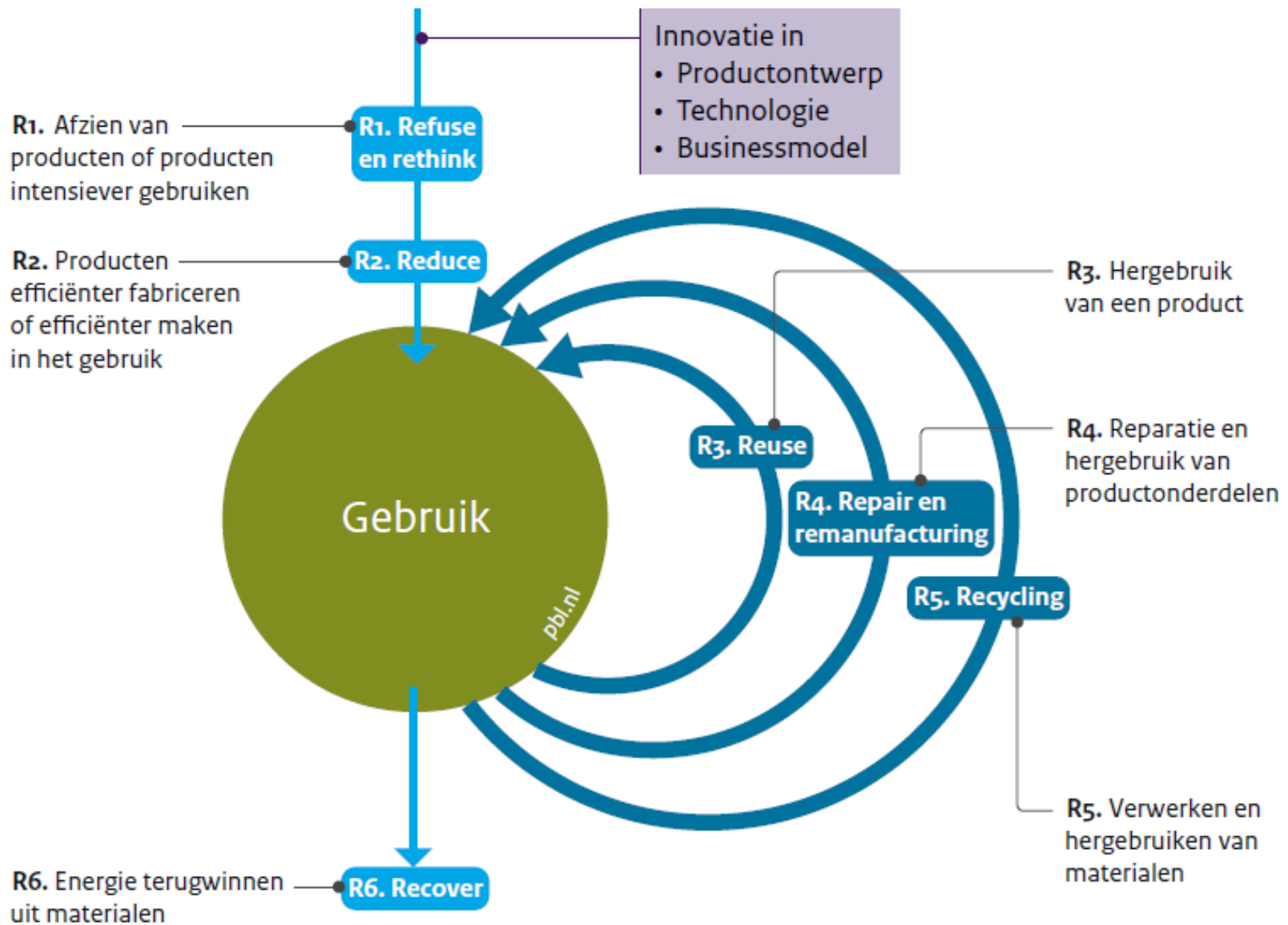
Banken (66 kg CO₂ eq), tafels (23 kg CO₂ eq), bedden (72 kg Co₂ eq), babybedjes (40 kg CO₂ eq)

De R-ladder voor circulair gedrag

- Circulaire economie:
  1. Minimaliseren milieu-impact
  2. Grondstoffen behouden
  3. Optimale ketensamenwerking
- Er zijn diverse manieren anders met producten om te gaan en daarmee **het grondstoffengebruik** en de bijbehorende effecten te verminderen. Die noemen we ook wel circulariteits- of R-strategieën.

R-ladder met strategieën van circulariteit

Ontwerpuitdagingen

- Pimpen in plaats van vervangen en verbouwen, zoals het opnieuw verven van keukendeurtjes.
- Renoveren in plaats van vervangen en verbouwen, zoals renovatie van (delen) van een badkamer, in plaats van deze volledig te vervangen.
- Ontwerpen met tweedehands materialen.
- Ontwerpen met niet-traditionele materialen, zoals biobased, mits deze minder milieubelasting kennen.

	KOPEN	GEBRUIKEN	AFDANKEN	REDESIGN (innovatie)
Product slimmer maken & gebruiken	Bank huren Slaapbank			
Levensduur verlengen, koesteren, onderhouden	Tweedehands Repareren	Goed onderhoud	Tweedehands aanbieden	
Nuttig toepassen van materialen	Gerecyclede materialen		Gescheiden inleveren	

Bron: RLI 2015, PBL.nl 2021

Milieuwinst bij tweedehands gebruik

De levensduur van meubels als tafels, bedden, boxsprings en banken is **ongeveer 1,5 keer langer** voor meubels die via Markplaats worden verhandeld, dat betekent in de praktijk dat ze gemiddeld bijna 5 jaar langere meegaan (17 jaar in plaats van 12 jaar).*

Wat duurzaamheid (besparing van grondstoffen en productie-energie) betreft is **huren** vooral interessant als het gaat om producten die niet zo vaak gebruikt worden, zoals een boormachine of een hogedrukreiniger. Ook babyproducten en –meubels worden vaak niet gebruikt tot het einde van de levensduur. Dan is huren, delen of tweedehands kopen duurzamer dan nieuw kopen. Zelfs bij één keer hergebruik scheelt het al aanzienlijk.

Kanttekening! Veel **mobiliteitsbewegingen**, verminderen de milieuwinst.

CASUS:

DE TAFEL

Nieuw

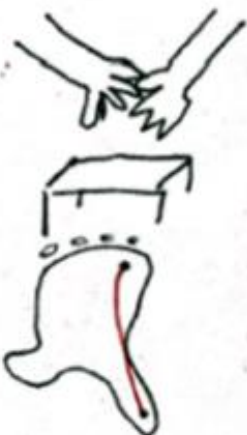
2e hands

15 km

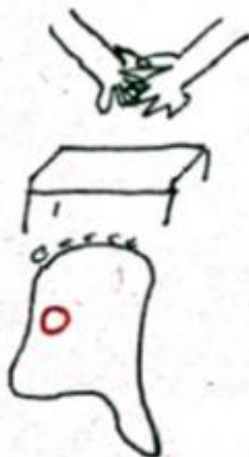
2e hands

300 km

2e hands + Verf

15 km

18 kg

2 kg

2 m²

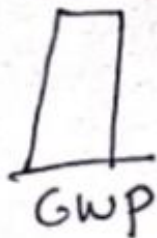
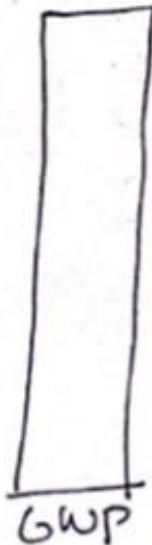
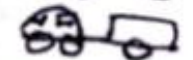
8

0.5 L

40 km

15 km

300 km

Het omslagpunt

Omslagpunten, emissiefactor voor gemiddelde auto van 0.195 kg CO₂/km:

➤ bank	338 km
➤ tafel	118 km
➤ bed	369 km
➤ boxspring	133 km
➤ babybedje	205 km
➤ gemiddeld	233 km

Vanaf deze afstanden heb je grotere CO₂-emissie dan nieuwkoop.

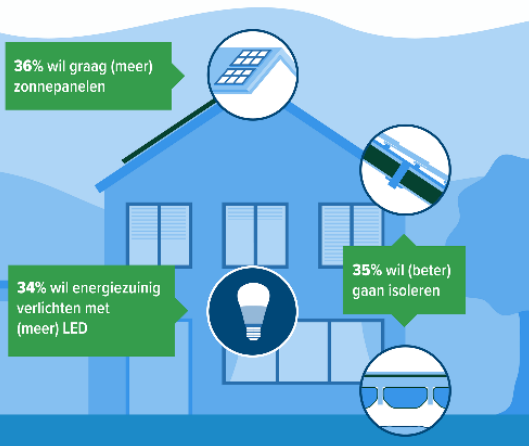

Voor een optimale besparing wil je hier zo ver mogelijk vanaf zitten, met een aanhangkarretje kan je nog minder ver rijden.

Meer tips

- Kijk op <https://www.milieucentraal.nl/huis-en-tuin/>
Het juiste hout kiezen | Vloeren en vloerbedekking | Aanbouw plaatsen etc.
- De keurmerkenwijzer <https://keurmerkenwijzer.nl/> & Waar zit wat in ...
<https://waarzitwatin.nl/>

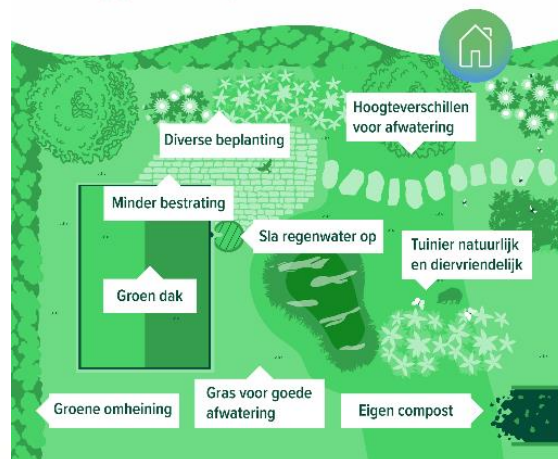
DUURZAMERE WONING IN DE TOEKOMST? UIT ONDERZOEK BLIJKT DAT:

GOEDKOPER DE WAS DOEN? KIES VOOR EEN GROEN LABEL!

9 TIPS VOOR EEN MAKKELIJKE EN DUURZAME TUIN

LATEN HANGEN OF VERVANGEN? ENERGIEKOSTEN NA 15 JAAR

Mariska.joustra@milieucentraal.nl

www.milieucentraal.nl